

Skoven på den politiske dagsorden

Foto: Jens Chr. Schou

Af Hans Henrik Bruun,
lektor ved
Biologisk Institut,
Københavns Universitet
hhbruun@bio.ku.dk

Den borgerlige opposition har højst overraskende foreslået at udlægge 20 % af statens skove til nye initiativer til gavn for den biologiske mangfoldighed. Men forslaget vil samtidig slække på beskyttelsen af naturen i det åbne land. Er det nu nødvendigt?

Aldrig har naturpolitik stået så højt på den politiske dagsorden. Aldrig før har Folketingets partiet på tværs af det politiske spektrum i en sådan grad kappedes om at fremsætte visionære beslutningsforslag med fokus på biologisk mangfoldighed. Alene inden for en enkelt uge i slutningen af marts fremsatte både den borgerlige opposition (VKOI) og Enhedslisten hver deres forslag.

Det visionære element i de borgerliges forslag er at udtage 20 % af statens skovareal af den nuværende skovdrift med træproduktion for øje og reservere det til natur og biodiversitet. Staten ejer en tredjedel af skovarealet, så forslaget vil omfatte ca. 25.000 ha eller godt en halv procent af det samlede landareal. I et land som Danmark, som klimatisk og geografisk i høj grad er et skovland (eller ville have været det uden mennesker), lyder det måske ikke af meget. Begejstringen ville nok hurtigt være sluttet, hvis skovlande som Canada eller Brasilien fremlagde planer i samme beskedne størrelsesorden. Men denne del af forslaget er faktisk visionært, fordi det er første gang, at der direkte foreslås at reservere en betydelig del af skovarealet til naturformål.

I løbet af de seneste 25 år er der udlagt ca. 2.500 ha skov til urørt skov – altså en tiendedel af forslagens tal. Regeringens Naturplan Danmark taler om at øge dette areal med – hold nu fast – 250 ha. Lidt enkel hovedregning vil hurtigt give et indtryk af, hvor lille en andel af landets samlede areal eller af skovarealet, der er tale om. Det borgerlige forslag overbyder altså regeringens plan med 100 gange. Der er dog også en hage ved forslaget fra “blå blok”, som jeg skal komme tilbage til.

Politikere har lyttet

Enhedslistens forslag har en lidt anden vinkel på sagen. Deres forslag går ud på at gøre den kommende Nationalpark Kongernes Nordsjælland til en 8.000 ha stor natur-nationalpark med mere fokus på biodiversitet end på lokal erhvervsudvikling. Med begge forslag føler jeg for en sjælden gangs skyld, at politikerne har lyttet til budskabet fra forskerkolleger og mig selv, nemlig

at naturbeskyttelsen i skoven halter langt bagefter, at nye initiativer til fremme af biologisk mangfoldighed mest omkostningseffektivt kan henlægges til skoven, samt at nye initiativer er påkrævede, hvis det politisk fastsatte mål om at standse tabet af biodiversitet inden år 2020 skal have nogen chance for at blive indfriet. Den målsætning blev fastsat på Biodiversitetstopmødet i Nagoya i 2010. Her opstilledes også de 20 såkaldte Aichi-mål, hvoraf ét lyder, at Danmark og de andre lande skal bestræbe sig på at udpege mindst 17 % af deres landareal og 10 % af deres havareal til natur, specielt arealer af betydning for den biologiske mangfoldighed. Status i dag er, at omkring 12-13 % af Danmarks landareal har en eller anden form for naturbeskyttelse.

Gustent overlæg

Det bringer mig til den anden del af de borgerlige partiers forslag. De vil nemlig knytte den øgede beskyttelse af skovens natur sammen med en tilsvarende indskrænkning af arealet af beskyttet natur i det åbne land. Denne del af beslutningsforslaget forekommer mig at være smålig og søgt. Smålig, fordi der – i forhold til målet om at beskytte 17 % af landarealet – er brug for at forstærke naturbeskyttelsen i skoven, ikke at slække på den andre steder. Søgt, fordi der ikke er nogen logisk kobling mellem de to dele. Det er ikke sådan, man normalt foretager en økonomisk prioritering. Man fornemmer dermed et gustent overlæg om at fritage det private landbrugserhverv for produktionsindskrænkende naturbeskyttelse. Men jeg er ekspert i biodiversitet, ikke i fordelingspolitik. Og i den optik er forslaget bedre end SR-regeringens politik.

Man kunne godt opgive beskyttelsen af de 20 % mindst værdifulde enge uden at miste levesteder for truede arter. Hvis man samtidig beskyttede de 20 % bedste skove, ville nettoværdien for biodiversiteten faktisk være positiv. Hvis regeringspartierne, der i egen selvforståelse har en “grøn” profil, blot stemmer imod forslaget, og ikke fremsætter et mere visionært forslag, vil det være en visionsløs automatreaktion. ■